

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 4.11.2019
COM(2019) 576 final

Σύσταση για

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

με την οποία εξουσιοδοτείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις για συμφωνία συνεργασίας και αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε τελωνειακά θέματα (CCMAA) με τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Τα τελευταία έτη έχει σημειωθεί πρόοδος στις σχέσεις ΕΕ-Λευκορωσίας και το διμερές εμπόριο εμπορευμάτων μεταξύ των δύο μερών αυξάνεται με σταθερούς ρυθμούς. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί τον δεύτερο σημαντικότερο εμπορικό εταίρο της Λευκορωσίας, καθώς αντιπροσωπεύει περίπου το ένα τρίτο των συνολικών εμπορικών συναλλαγών της χώρας. Ταυτόχρονα όμως, τα εργοστάσια της Λευκορωσίας αντιπροσωπεύουν σημαντικό μερίδιο (εκτιμώμενο άνω του 15 %) των παράνομων προϊόντων καπνού που κατάσχονται από τις τελωνειακές αρχές στα κράτη μέλη της ΕΕ. Το παράνομο εμπόριο καπνού συνεπάγεται απώλεια εσόδων για τους προϋπολογισμούς των κρατών μελών και της ΕΕ εκτιμώμενου ποσού ύψους 10 δισ. EUR ετησίως. Το παράνομο εμπόριο καπνού υπονομεύει επίσης τις ενωσιακές και εθνικές πολιτικές για τη δημόσια υγεία και, κατά συνέπεια, συμβάλλει στον μεγάλο ετήσιο αριθμό θανάτων που συνδέονται με το κάπνισμα. Το 2013 η ΕΕ ενέκρινε μια συνολική στρατηγική¹ για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου καπνού, η οποία σήμερα εξακολουθεί να ισχύει². Κεντρικό στοιχείο της εν λόγω στρατηγικής είναι η ενίσχυση της συνεργασίας με τις κυριότερες χώρες προέλευσης και διέλευσης. Επομένως, η πρόταση ανταποκρίνεται στις ανάγκες των κρατών μελών της ΕΕ και των επιχειρήσεών τους για ένα νομικό πλαίσιο συνεργασίας και αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε τελωνειακά θέματα με τη Λευκορωσία.

Λόγω των ιδιαίτερων ιστορικών συνθηκών, η Λευκορωσία είναι η μόνη χώρα της Ανατολικής Γειτονίας της ΕΕ και, παράλληλα, η μόνη χώρα της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης η οποία δεν διαθέτει επίσημη νομική βάση για τη συνεργασία και την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά θέματα με την ΕΕ. Απαιτείται, επομένως, μια διεθνής συμφωνία για να θεσπιστεί νομική βάση για την τελωνειακή συνεργασία, ιδίως στους τομείς της ασφάλειας της αλυσίδας εφοδιασμού και της διευκόλυνσης του εμπορίου, καθώς και την αμοιβαία διοικητική συνδρομή με σκοπό την πρόληψη, τη διερεύνηση και την καταπολέμηση παραβάσεων της τελωνειακής νομοθεσίας. Η συμφωνία με τη Λευκορωσία θα αποτελέσει κατάλληλο εργαλείο για την καταπολέμηση της τελωνειακής απάτης.

Καθώς εξελίσσονται οι συνολικές σχέσεις της ΕΕ με τη Λευκορωσία, είναι πλέον η κατάλληλη στιγμή για να γεφυρωθεί το κενό αυτό στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ με τις χώρες γειτονίας της όσον αφορά τα τελωνειακά θέματα. Η εν λόγω πρωτοβουλία συνάδει με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τη Λευκορωσία του Φεβρουαρίου του 2016, σύμφωνα με τα οποία η ΕΕ παραμένει ανοικτή στην περαιτέρω ανάπτυξη των σχέσεων ΕΕ-Λευκορωσίας και στη λήψη περαιτέρω μέτρων για την ενίσχυση των πολιτικών σχέσεων και της τομεακής συνεργασίας στο κατάλληλο πλαίσιο. Αποτελεί συνέχεια των πρόσφατων πολιτικών επαφών στο πλαίσιο της συνεδρίασης της Ομάδας Συντονισμού ΕΕ-Λευκορωσίας της 25ης Απριλίου 2019, καθώς και στο πλαίσιο της επίσκεψης του επίτροπου Oettinger στο Μινσκ τον Φεβρουάριο του 2019. Η ενίσχυση της συνεργασίας μας με τη Λευκορωσία αποτελεί επίσης κεντρικό στοιχείο του σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου καπνού 2018-2022³ το οποίο εκδόθηκε από την Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2018.

¹ COM(2013)324

² COM(2017)235 Ενότητα Ε.

³ COM (2018)846, σημείο Α.2.7.

Η παρούσα πρωτοβουλία δεν εντάσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος βελτίωσης της καταλληλότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT).

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η Επιτροπή έχει συνάψει συμφωνίες, οι οποίες περιλαμβάνουν διατάξεις για τη συνεργασία και την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά θέματα, με όλες τις χώρες της Ανατολικής Γειτονίας και με όλες τις λοιπές χώρες που είναι μέλη της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης: Ρωσία⁴, Αρμενία⁵, Καζαχστάν⁶ και Κιργιζία⁷.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η σύσταση συνάδει με άλλες πολιτικές της Ένωσης.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Το άρθρο 218 παράγραφοι 3 και 4 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) θα αποτελέσει τη διαδικαστική νομική βάση.

Το αντικείμενο της συμφωνίας εμπίπτει στην κοινή εμπορική πολιτική της Ένωσης και, ως εκ τούτου, η ουσιαστική νομική βάση των αποφάσεων για την υπογραφή και τη σύναψη της συμφωνίας θα είναι το άρθρο 207 της ΣΛΕΕ.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Η πρωτοβουλία εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ (κοινή εμπορική πολιτική), σύμφωνα με το άρθρο 207 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Ως εκ τούτου, δεν εφαρμόζεται η αρχή της επικουρικότητας.

- **Αναλογικότητα**

Η σύσταση της Επιτροπής συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας.

Η διεθνής συμφωνία είναι η ενδεδειγμένη και αναγκαία νομική πράξη για τη θέσπιση μιας νομικής βάσης για τη συνεργασία και την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά θέματα με τρίτη χώρα, δεδομένου του στόχου μας για συνεργασία με τη Λευκορωσία στον τομέα της τελωνειακής συνεργασίας, καθώς πρόκειται για την μόνη εναπομένουσα χώρα στα ανατολικά σύνορα της ΕΕ που προς το παρόν δεν καλύπτεται από καμία τελωνειακή συμφωνία.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁴ *EE L 327/1 της 28.11.1997*

⁵ *EE L 239/1 της 9.9.1999*

⁶ *EE L 29/1 της 4.2.2016.*

⁷ *EE L 196/46 της 28.7.1999*

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Άνευ αντικείμενου

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Άνευ αντικείμενου

- **Σύλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Άνευ αντικείμενου

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Στόχος της συμφωνίας είναι να βελτιώσει την εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας με τη συνεργασία και την αμοιβαία διοικητική συνδρομή μεταξύ των τελωνειακών αρχών της ΕΕ και της Λευκορωσίας.

Η εναρμόνιση των κανόνων και το άνοιγμα διαύλων επικοινωνίας με τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας θα έχει θετικές επιπτώσεις.

Έμμεση θετική επίπτωση αναμένεται από τη βελτίωση της ορθής εφαρμογής της τελωνειακής νομοθεσίας, μέσω αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής και τελωνειακής συνεργασίας. Ως εκ τούτου, θα μειωθεί η τελωνειακή απάτη, ιδίως το λαθρεμπόριο καπνού, και θα αυξηθούν τα τελωνειακά και φορολογικά έσοδα στην ΕΕ.

Το κείμενο της πιθανής συμφωνίας, κατόπιν διαπραγματεύσεων, θα είναι παρεμφερές με συμφωνίες που έχουν ήδη συναφθεί με γειτονικές χώρες της Λευκορωσίας και με άλλες χώρες της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης —της οποίας είναι μέλος η Λευκορωσία— οι οποίες διέπονται από τον ίδιο περιφερειακό τελωνειακό κώδικα.

Όσον αφορά την αμοιβαία διοικητική συνεργασία, σημαντικό τμήμα του περιεχομένου της είναι τυπικού και διαδικαστικού χαρακτήρα, επομένως, το σχέδιο κειμένου δεν θα πρέπει να τροποποιηθεί ουσιωδώς κατά τις διαπραγματεύσεις.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Η παρούσα πρωτοβουλία δεν εντάσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος βελτίωσης της καταλληλότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT).

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η σύσταση είναι συνεπής με τις Συνθήκες της ΕΕ και με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η συμφωνία συνεργασίας και αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε τελωνειακά θέματα δεν θα έχει άμεσες επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Η συμφωνία απαιτεί χρηματοδοτικούς και διοικητικούς πόρους για τη σύσταση και τη διαχείριση μεικτής επιτροπής και για πιθανές αποστολές και συζητήσεις με αντικείμενο την εφαρμογή της συμφωνίας.

Σύσταση για

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

με την οποία εξουσιοδοτείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις για συμφωνία συνεργασίας και αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε τελωνειακά θέματα (CCMAA) με τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 218 παράγραφοι 3 και 4,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να αρχίσει διαπραγματεύσεις, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας για συμφωνία συνεργασίας και αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε τελωνειακά θέματα.

Άρθρο 2

Οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται με βάση τις διαπραγματευτικές οδηγίες του Συμβουλίου που παρατίθενται στο παράρτημα.

Άρθρο 3

Η Επιτροπή διεξάγει διαπραγματεύσεις σε διαβούλευση με την [η ονομασία της ειδικής επιτροπής εισάγεται από το Συμβούλιο].

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*